

ÅRSPLAN 2022-2023

INNHOLDSFORTEGNELSE

Eierforhold og forvaltning		3
Om barnehagen vår		3
Barnehagens formål og innhold		4
Satsningsområde i vår barnehage		4
Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)		5
Samarbeidet barn-voksen-forelder		5
Årsplanen skal være....		6
Samarbeidsutvalg (SU) og foreldreråd		6
Handlingsplan mot mobbing		6
Lek og vennskap		7
Året rundt i naturen og de 8 samiske årstider		8
Barnehagens syv fagområder og progresjonsplan		8
Pedagogisk dokumentasjon og vurdering		9
Observasjoner / kartlegging		9
Tilvenning – «det første møtet»		9
Overgang innad i barnehagen		10
Overganger barnehage – skole		10
Fødselsdager		11
Klær og utstyr i barnehagen		11
Sjekkpunkt og tips til foresatte i hverdagen		12
DAGSRYTMEN		12
Kostpenger og måltid		12
Aktivitetsplan		
Tilvenning – trygghet og tilknytning	august	13
Vennskap og sosial kompetanse	september	14
Vennskap og sosial kompetanse	oktober	15
Mørketid	november / desember	16
Vintergleder	januar / februar	17
Vintergleder	mars / april	18
Naturen våkner til liv	mai	19
Sommerbarnehage	juni	20
Sommerbarnehage	juli	21
VIKTIGE DATOER		21

Årsplanen bygger på FNs barnekonvensjon
Lov om barnehager
Rammeplan for barnehage
Vedtakter for Giellavealgu AS
«Lek og læring hand i hand»

Eierforhold og forvaltning

Barnehagen eies og drives av Giellavealgu AS, som per 2022 har 5 aksjonærer med like eierandeler.

Laila Kristina Krokmo, styrer, eier

Wenche Andersen, nestleder/ped.leder, eier

Geir-Are Andersen, styreleder, eier

Markus Matell, eier og Ande Trosten, eier

Barnehagen har per i dag totalt 14-16 ansatte, og vi har to avdelinger, Bestor og Allat.

Barnehagen er underlagt oppvekst, utdanning, språk og kultur, og skal drives sin virksomhet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Barnehagen er underlagt kommunens kontrollsystemer. Årsplanen er basert på Lov om barnehager

Om barnehagen vår

Vår barnehage ligger i umiddelbar nærhet til naturen, med stier, skiløyper og akebakker. Barna kan lett plukke bær og forskjellige blader og kvister. De kan også se spor etter forskjellige dyr som har vandret forbi.

Selv om vi ikke er en ren friluftsbarnehage, så bruker vi vår flotte natur aktivt gjennom hele året – *Uteliv på barnas premisser*. Vi begynner gjerne dagen ute og går ut midt på dagen og på slutten av dagen. Aktiviteter vil variere ut i barnas alder og forutsetninger, og her vil selvsagt også temperatur spille inn.

Lek er en viktig del av barnas hverdag, og vi ønsker å legge til rette for aktiv og kreativ lek både inne og ute. Det skal være godt å komme i barnehagen. Der møter man venner og trygge omsorgsfulle voksne. Det skal være god stemning og rom for mye humor og glede.

Venter på kunder, butikken har 3 stykker i betjeningen. Men hvor blir det av kundene?

Vår barnehage består av to avdelinger:

- Bestor
- Allat

Vi har 56 plasser for barn fra ½ - 6 år. Giellavealgu AS har totalt 15-16 ansatte hvorav 13-14 ansatte jobber direkte med barna. Dette inkluderer 1 styrer, 4 pedagogiske ledere, spesialpedagog, 1 barne- og ungdomsarbeider og 6-7 assistenter.

Giellavealgu AS er en barnehage som har avtale med studiesteder om å være læringsarena for studenter under utplassering.

Barnehagen bygger sin pedagogiske virksomhet på samisk språk og kultur, og begge avdelinger har samisk som hovedspråk.

Det utarbeides månedsplaner med utgangspunkt i års- og rammeplan.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen er en samisk barnehage og skal:

- Bygge sin pedagogiske virksomhet på lokal kultur og samisk språk.
- Gi barna mulighet til å fungere i et flerspråklig og flerkulturelt samfunn.
- Sammen med hjemmet medvirke til å gi barna et miljø som sikrer den individuelle og gruppevise omsorg og støtte, stimulering, utfoldelse læring og etisk veiledning.
- Styrke barnas identitet og opplevelse av egenverd, og hjelpe de til å oppleve at de hører til i et nært og sosialt kulturelt fellesskap, slik at de seinere kan møte samfunnet uten å miste noe av sin egenverd.
- Aktivt og bevisst jobbe mot mobbing i barnehagen og fremme likestilling mellom kjønnene.

Satsningsområdene i vår barnehage

- Språk og inkludering
- Tidlig innsats

Vi arbeider aktivt med å se til at alle barna har og føler tilhørighet i samtale og lek, både inne og ute. Ingen skal føle seg utafør. Ved behov veileder vi slik at barnet kommer seg inn i leken. Dette er noe vi gjør kontinuerlig.

Steg for Steg inneholder også momenter som omhandler inkludering, for eksempel at vi samler barna i gruppa for å i lag løse eventuelle problemer som har oppstått.

Vi oppfordrer også alle foreldre til å inkludere alle i gruppa når det for eksempel skal feires bursdag på hjemmebane, at ingen blir utelatt. Dette skjer, men vi jobber med å informere foreldre slik at problemet minimeres.

Det foregår mye kommunikasjon i barnehagen, både verbalt og non-verbalt.

Barn møtes og deltar i et sosialt fellesskap, de deler blikk, lyder, bevegelser og etterhvert avtaler de å leke sammen, de kommuniserer om innholdet i leken, de diskuterer, argumenterer, er uenige og finner løsninger. I barnehagen får barna felles opplevelse som de kan snakke om og leke ut.

Vi skal:

- Arbeide systematisk med innlæringen av nye ord og begrep
- Bidra til bedre begrepsforståelse
- Stimulere barnas språklige, og spesielt fonologiske og metaspråklige bevissthet
- Gi barna førstehåndserfaringer som øker læringspotensialet
- Gi barna en felles plattform der de stiller med like forutsetninger, og gjør dem bedre rustet til å ta fatt på veien mot skriftspråkets verden ved skolestart.

Vi har et godt samarbeid med biblioteket, og har alltid bøker tilgjengelig for barna, vi leser mye, samt at bravo kort brukes daglig.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Barn med behov for ASK er barn, som må bruke andre uttrykksformer enn tale i direkte kommunikasjon med andre.

Barn som helt eller delvis mangler tale, kan ha behov for alternative kommunikasjonsformer for å gjøre seg forstått eller for selv å forstå.

Noen vil ha behov for kommunikasjonsformer som erstatter talen fullstendig. Dette kalles alternativ kommunikasjon.

Andre trenger kommunikasjonsformer som støtter utydelig, forsinket eller svak tale. Dette kalles supplerende kommunikasjon.

ASK er alt som hjelper en person til å kommunisere effektivt når tradisjonelle måter å kommunisere på ikke er tilstrekkelige. Barn med behov for ASK er en sammensatt gruppe som har det til felles at de har lite eller ingen tale.

Kommunikasjon og språk er grunnlag for læring, og derfor blir det å kunne kommunisere best mulig ut fra sine forutsetninger helt sentralt i opplæringsløpet (Utdanningsdirektoratet)

Samarbeidet barn-voksen-forelder

Samarbeidet mellom foreldre og personalet er avgjørende for å bygge helhet i barnets tilværelse.

Å oppleve gode og nære relasjoner har stor betydning for barns utvikling av trygghet og tilknytning.

Dette innebærer at vi har ekstra fokus på samspill mellom barn og mellom barn og voksne.

Ved å etablere et nært samarbeid mellom foreldre, barnehage og de kommunale tjenestene ønsker vi å styrke kvaliteten på arbeidet i barnehagen og gi foreldre økt trygghet på at barnet vil utvikle seg godt.

Ut over samarbeid med foreldre, samarbeider barnehagen med ulike instanser som PPT – pedagogisk psykologisk rådgivningstjeneste, BUP – Barne- og ungdomspsykiatri, NAV, barnevern og helsestasjonen. Andre samarbeidstjenester er skole, sametinget og høyskoler.

Årsplanen skal:

- være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet
- vise hvordan vi arbeider for å omsette Rammeplanenes formål og innhold
- dokumentere våre valg og begrunnelser av det pedagogiske arbeidet
- gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte
- vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring
- vise hvordan barnehagen jobber med tilvenning og samarbeid med skolen

Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Samarbeidsutvalg (SU) og foreldreråd

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ som består av:

- Representanter for de ansatte med vara
- Foreldrerepresentanter med vara fra begge avdelinger
- Representant for eier
- Styrer er sekretær

Foreldreråd består av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Barnehagelederen skal sørge for at saker av viktighet skal forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Handlingsplan mot mobbing

Vår barnehage bruker Ingrid Lund sin handlingsplan mot mobbing. Det er et verktøy for å identifisere, forebygge og stoppe mobbeadferd. *Innenforskap – sterkere sammen!*

Lek og vennskap

Gode venner er gull verdt og en god barndom varer livet ut.

Leken har en sentral plass i barnas hverdag. Barna utvikler seg på alle områder gjennom leken, og der legges grunnlaget for sosiale ferdigheter, vennskap, språkutvikling og læring.

Gjennom leken prøver barna ut ulike roller, de blir kjent med seg selv og samtidig oppdager de verden. For barna har leken en egenverdi, og den er en viktig kilde til glede, humor og trivsel i barnehagen.

Vennskap og tilrettelegging for gode relasjoner i barnehagen er en forutsetning for god læring og opplevelser av glede og mestring. Barnehagen arbeider kontinuerlig med å støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter. Vi ønsker at alle barna skal oppleve å ha minst én venn og ikke minst lære hvordan man er en god venn for andre.

Vennskap bidrar til en følelse av tilhørighet og fellesskap som igjen er viktig for barns selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning. Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialiseringprosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling.

For oss er det viktig at ALLE barn uavhengig av utfordringer, ferdigheter og utvikling inkluderes i fellesskap og utvikler vennskap i barnehagen.

Samarbeidet barnehage-hjem er viktig og vi vil jobbe for felles forståelse av betydningen av barns lek og vennskap og hvordan vi som voksne kan støtte, veilede og utvikle dette hos barna. Som voksne har vi et felles ansvar for barns trivsel, noe som også vil være forebyggende mot mobbing.

Året rundt i naturen og de 8 samiske årstider

Vi gir barna gode og mangfoldige naturopplevelser hvor de får mulighet til å utvikle glede ved å ferdes i naturen og en forståelse for naturens verdi. Vi ønsker at barna skal bli nysgjerrige og utforskende på naturvitenskapelige fenomener, samt få erfaring med å bruke teknologi og ulike redskaper.

Vi følger naturens forandring gjennom årstidene og barna får oppleve all slags vær og alle årstider. De får god kjennskap til hvordan alt i naturen henger sammen, hvordan alle livsformer er avhengig av hverandre, og vi som menneske er del av denne sammenheng.

Vår nærhet og tilknytning til naturen, samt vår måte å følge naturens forandringer gjennom årstider på, kan sees i sammenheng med de åtte samiske årstider. Naturen sin syklus gjennom året henger nøye sammen med tilgangen på naturens råvarer. Råvarer som blant annet brukes til matlaging, duodji håndverk og klær.

De tradisjonelle aktivitetene, tilgjengelige naturressurser i de ulike årstidene og endringer i dyre- og plantelivet gjennom hele året gjenspeiles i årstids kalender, og er utgangspunkt for barnehagens virksomhet.

Barnehagens syv fagområder og progresjonsplan

Vi ønsker å skape en naturlig progresjon for innhold i barnehagen og legger til rette for opplevelser, lek og læring ut fra modning, alder og barnas medvirkning. Vi legger repetisjonsprinsippet til grunn for arbeidet vårt, og vi bygger videre på det som allerede er kjent.

Ved å bygge på tidligere erfaringer og kunnskap ønsker vi at barna skal oppleve mestring, god selvfølelse og glede ved å utvikle seg.

Arbeidet med de syv fagområdene som står i Rammeplanen gjøres både i planlagte og ikke planlagte læringssituasjoner sammen med barna.

Hvordan vi jobber mer spesifikt med disse områdene står beskrevet i barnehagens progresjonsplan, som dere finner på barnehagens hjemmeside.

Pedagogisk dokumentasjon og vurdering

Dokumentasjon av pedagogisk virksomhet er spennende og lærerikt, og det gir oss god anledning til å reflektere rundt det pedagogiske arbeidet vi gjør.

Vi tar bilder og skriver månedsbrev. Dokumentasjonen blir synliggjort inne på vår barnehageside. I tillegg har vi evalueringer av planer på avdelingsmøter, personalmøter og på foreldremøter.

Steg for Steg

Dette er et verktøy vi bruker kontinuerlig, og ved bruk av *Steg for Steg* trenes barn i sosiale ferdigheter. Målsettingen er å øke barns sosiale kompetanse gjennom positiv sosial ferdighetstrening. Steg for Steg styrker barnets selvbylde og gjør dem i stand til å respektere hverandre. Steg for Steg er et forebyggende tiltak mot mobbing.

Steg for Steg tar for seg tre hovedområder:

- Empati
- Impulskontroll og problemløsning
- Mestring av sinne

Empati

Empati betyr å ha evnen til å gjenkjenne egne og andres følelser og kunne se ting fra en annens synsvinkel. Empati innebærer å kunne vise medfølelse og ta hensyn til andres følelser og behov.

Impulskontroll og problemløsning

Det innebærer å stoppe opp, tenke seg om, bestemme hva problemet er, vurdere ulike løsninger og velge den beste løsningen.

Mestring av sinne

Det innebærer å lære teknikker for å håndtere impulsive og aggressive reaksjoner, og for å kunne forholde seg rolig i en provoserende situasjon. Det er lov å bli sint. Det viktige er hva man gjør med sinnet. Sinnet er i seg selv ikke negativt. Rutiner for å mestre sinne kan hjelpe alle til å gjenkjenne forstå og mestre sinne.

Observasjoner / kartlegging

Barnehagen bruker ulike kartleggingsverktøy for kunne følge med på ulike sider av barns utvikling.

Alle barn i barnehagen blir observert gjennom et kartleggingsverktøy som heter "Alle med". Den kartlegger den sosiale kompetansen hos barn fra 1-6 år.

Barnehagen bruker også "TRAS" (Tidlig Registrering Av Språk). Kartleggings skjema når barnet ser ut til å slite med ulike sider av språket.

Den hjelper barnehagen til å vurdere barnets språkutvikling i forhold til det man kan vente på ulike alderstrinn. Skjemaet er delt inn i åtte ulike områder som dekker barnets språklige utvikling. Den kan brukes på barn fra 2-5 år.

Formålet med kartleggingen er å sikre at barnehagen setter inn tiltak i forhold til barnets vansker.

Tilvenning – «det første møtet»

Det aller første møtet med barnehagen er nok like spennende for foreldrene som for barna. Det har i den senere tiden kommet en del ny forskning om de minste barna i barnehagen (0- 3 år). Blant annet vet vi nå at noen barn bruker så mye som 5 måneder på å bli trygge i barnehagen, og at den viktigste

faktoren for både trygghet, trivsel og læring for disse barna avhenger av relasjonen til de voksne i gruppa

I Giellavealgu ønsker vi selvsagt å gi barna en best mulig start på deres tilværelse i barnehagen. Det gjør vi ved å la barna få knytte seg til en voksen. Denne voksne blir barnets trygge base.

Vi jobber også for å sikre at barnet får en god relasjon til alle voksne.

Tidligere ble det primært satt av tre dager til tilvenning i barnehage, men på bakgrunn av den kunnskapen vi nå har om små barn og tilknytning oppfordrer vi foreldre til å sette av litt ekstra tid til tilvenningen, altså 3-5 dager.

Vi anbefaler at barnet kommer i barnehagen hver dag den første tiden, får innarbeidet rutiner, og fått forståelse av at det er her jeg skal være, og at mor/ far kommer tilbake igjen. Dette gjør hverdagen mer forutsigbar for barnet, noe som igjen gjør det lettere for barnet å bli trygg i barnehagen.

Informert personalet hvilket klokkeslett dere kommer og henter.

Overgang innad i barnehagen

Vi er opptatt av at barna skal bli godt kjent med sin nye avdeling og sine nye voksne i god tid før overgangen faktisk skal skje. Særlig gjelder det de minste barna, som går fra å være «stor» i kjente omgivelser til å bli ny og kanskje yngst i nye omgivelser. For å lette overgangen for barna våre, er alle overganger til ny avdeling planlagt i god tid. Barna får besøksdager i tiden før overgangen skal skje, i tillegg til at personalet på den nye avdelingen tar kontakt med barnet og prøver å bli kjent.

Overganger barnehage – skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre- og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole.

Barnehagen og skolen utveksler informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen og deres overgang til skolen.

Barnehagen må ha samtykke fra foreldre for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen, dette skjer det siste halvåret før barnet slutter i barnehagen.

Det etableres et samarbeid for barn med spesielle behov på et tidligere tidspunkt.

Vi møter sameskolen og elevene i 1. klasse et par ganger i løpet av siste år i barnehagen. Der deltar også andre samiske barnehager.

Ellers følger vi Tana kommunes rutiner for overganger mellom barnehage og skole. Vi avtaler møter med skolen og foreldrene der vi ser det er behov for tilrettelagt overgang til skole.

Fødselsdager

Dagen markeres ved at vi henger opp flagget.

I samlingsstunda synger vi til barnet. Vi lager krone: barnet velger farge på krona og velger tema til kronen. Feiring og servering legges til etter lunsjen.

Vi synger bursdagssang og sender bursdagsraketter. Vi lager raketter med hendene. Barnet sier noe om hvordan raketten skal se ut. Hvis barnet for eksempel vil ha store raketter som er blå, så bruker vi store bevegelser, og mindre bevegelser når de vil ha små raketter.

Klær og utstyr i barnehagen

En forutsetning for at leken utendørs skal være positiv er at barna har gode nok og passe med klær. **Ull** er best under ytterbekledning. Ull isolerer også når den er fuktig. Vi anbefaler ikke klær i bomull på kalde og våte dager.

I dag finnes det godt ullundertøy som ikke klør.

Velg longs og sokker fremfor strømpebukse. Med longs er det lettere å skifte hvis det bare er sokkene som er våt.

Send barnet i barnehagen i de klærne som skal være innerst fra morgenen av.

Det finnes mange fine heldresser i ull, men dette kan lett bli upraktisk ved toalettbesøk og bleieskift. For at barnet skal mestre mer selv, er todelt sett med mellombekledning best. Det er også lettere å regulere varmen når vi kan ta av ett av plaggene.

Vinterdressen bør være lett og god å bevege seg i ikke med tungt for. Det må være strikk under dressen slik at barnet unngår snø i skoene.

Velg regntøy som er lett å bevege seg i og som er uten flecefor. Regntøy må ha strikk til å dra under skoene. Strikk under dress og regnbukser er slidedeler og må skiftes ved behov.

Når det gjelder votter er det viktig å legge vekt på bevegelse og gripeevne. Barnet ditt trenger 3-4 par votter i barnehagen.

Sko bør være litt romslig. Luft isolerer og trange sko bli enn fort kald i. Vi anbefaler at vintersko og støvler har gode ullsåler.

Det er varmere til små tær med gode sokker enn strømpebukse. Vi anbefaler ett par sokker i skoene.

Det blir ikke varmere med flere par sokker.

Ha flere par liggende i skifte tøyet. Slitte sokker gir kalde føtter. Rene og hele sokker er varmest.

Sjekkpunkt og tips til foresatte i hverdagen

På garderobehylla legges tøy som skal egner seg for dagen. Dette gir barnet enklere tilgang til det de trenger den dagen, og mulighet til å mestre selv.

Alle andre klær legges i skiftetøyskurven

Tørkeskapet har begrenset kapasitet og vi slår av skapet når barnehagen stenger. Våte klær må derfor tas med hjem og tørkes.

Det blir kondens og svette i vintersko. Sjekk at sko og såler blir tørre til neste dag.

NB! Hver fredag SKAL alt av klær tømmes fra hyllene. Dette grunnet krav til renhold og hygiene

Merking: merk alt av klær og utstyr!

DAGSRYTMEN

- Kl. 07:00 barnehagen åpner
- Kl. 07:30 Vi begynner dagen ute (værvhengig)
- Kl. 09:00 samlingsstund
- Kl. 09:30 måltid
- Kl. 10.30 utelek / turer
- Kl. 11:00 hvile / sove for de aller minste barna
- Kl. 13.00 mellommåltid og frukt, varm mat 1 dag i uka
- Skolegruppen har skolesamling tre dager i uken
- Kl. 14:15 Vi avslutter dagen ute (værvhengig)
- Kl. 16:15 barna hentes fra barnehagen
- Kl. 16.30 barnehagen stenger

NB! Barnehagen må få beskjed om alle typer fravær. Ring oss, send SMS eller bruk vår barnehageside.

Syke barn skal holdes hjemme. Vår definisjon er at barnet må være frisk nok til å delta i lek og aktiviteter ute og inne.

- **Ved omgangssyke** er det spesielt viktig at barnet ikke kommer for tidlig i barnehagen. Barnet må være hjemme i 48 timer etter siste symptom.

- **Ved annen sykdom** må barnet være symptomfri en hel dag før barnet kan komme i barnehagen. Hvis barnet blir syk i løpet av dagen (feber, oppkast, diarrè etc), tar vi kontakt med foreldre/foresatte.

Barnehagen har en egne handlingsplan som vi bruker ved ulykker.

Kostpenger og måltid

350 kroner pr. måned.

Kostpengene inkluderer drikke, frukt og grønt til hvert måltid. Vi serverer også middag/varm mat en gang i uken.

Aktivitetsplan

Tilvenning - trygghet og tilknytning

Høst-sommer, august

Relasjonsbygging

Kalender (dag, dato, mnd. og årstid)

Barnehagens rutiner og regler.

Bær, Sennagress og Sanser

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barns medvirkning

Trygghet og tilknytning til nære voksenpersoner er viktig for barns trivsel og utvikling. De voksne i barnehagen er ansvarlig for å skape denne trygge relasjonen. Trygghet og glede gir stort rom for lek, utvikling og vennskap.

Høst, sanke og samle fra naturens skattkammer, multebær (viddas gull), blåbær og tyttebær. Vi skjærer sennagress og lærer om de gamle samiske tradisjoner.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling paragraf 1»

Vennskap og sosial kompetanse

Høst, september

Kalender (dag, dato, måned og årstid)

Bær og sanser

Vennskapsdag (02.09.22)

Foreldremøte uke 36 kl. 18.00-20.00

Su møte uke 37

Kroppen min og kroppsregler

Skogsdyr og fugler

Brannverns uke, uke 38, brannøvelse

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

Barnehagefotografering blir høsten 2022

I et leke fellesskap legges grunnlaget for barns læring og sosial kompetanse. Å få delta i lek og få venner er grunnleggende for barns trivsel og meningskaping i barnehagen.

Trekkfugler begynner å trekke mot sør og bladene skifter farger og faller etter hvert av. Vi observerer forandringer i temperaturen og at naturen forbereder seg på vinterens ankomst.

Gi barna innsyn i viktigheten av brannvern. Brannøvelse, snakke om brann, aktiviteter tilpasset temaet.

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balanse mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov» Rammeplan for barnehage.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspisere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.» Rammeplan, kapittel 3

Vennskap og sosial kompetanse

Høst, oktober:

Vennskap, likeverd og likestilling

Kalender (dag, dato, måned og årstid)

Skogsdyr, reinsdyr

Tur til reingjerde

Samisk språkuke i uke 43

FN-Dag 24.10, Barnekonvensjonen, barns rettigheter

Foreldresamtale

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

Snart er bladene borte fra trærne og dyrene forbereder seg for vinteren.

Bli kjent med samiske tradisjoner- reindriften.

Tur til reingjerde for skolegruppen.

Lære barna å være forsiktig i trafikken - bevissthet om bruk av refleks

Mørketid

Høstvinter, november og desember

Kalender (dag, dato, måned og årstid)

Skogsdyr

BlimE dansen (stopp mobbing)

Vennskap

Lysmarkering

Universet, samisk stjernehimmel

Advent

Finlands nasjonaldag (06.12)

Santa Lucia (13.12)

Juleavslutning (15.12)

Matematikk i barnehagen, **(hver uke)**

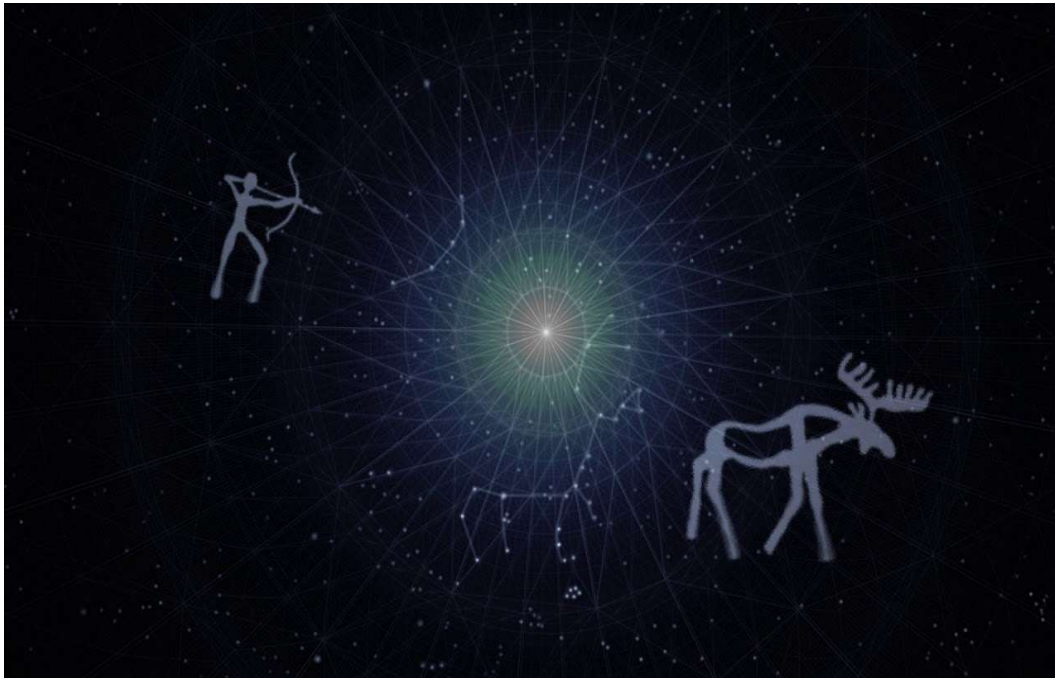
Steg for steg

Bravokort **(flere ganger i uken)**

Barnsmedvirkning

Det er mørkt og kaldt når vi kommer i barnehagen og det er mørkt og kaldt når vi drar hjem fra barnehagen, men på skyfri morgen og ettermiddag kan vi se månen og stjernehimmelen helt klart. Bli kjent med nordlys og universet.

Naturen kjøles ned til vinteren, snøen kommer og mange dyr har klargjort sine hi. Dyrene setter nå sine spor i snøen og vi kan gå på sporjakt og finne ut hvilken dyr som har gått forbi. Stjernehimmelen vil være klar og fin på skyfrie dager og når det er mørkt. Nordlyset vil også være synlig da. Det er mørketid.

Vintergleder

Vinter, januar - februar:

Samiske klær

Solfest i uke 4

Forske på Is, vann og snø

Samefolkets dag 6 februar

Samiske mat tradisjoner (nisterein)

Eventyr og fortellinger

Ryper, rypefangst

Skogsdyr og fugler

Karneval siste uke i februar

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

“Vi lever ikke *av* naturen, men *med* naturen”

Barnehagen tilrettelegger for ulike aktiviteter gjennom vinteren. Vi leker på ski og aker både i og utenfor barnehagen. Vi graver og bygger i snøen. I midten av januar feirer vi at solen er tilbake. Det blir deilig å kjenne solstråler varmer igjen.

Samefolkets dag er en svært viktig dag for det samiske folket, og vi forbereder oss til denne dagen gjennom hele januar og frem til 6. Februar.

«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.» Rammeplan for barnehage.

Vintergleder

Vår vinter: mars – april:

Barnehagedagen (rundt 10. Mars)

Hundekjøring

Isfiske tur

Skogsdyr, hare og rev

Småfugler og svaner

Rock the sokk (21.03)

Foreldresamtaler

Påske

Plante, så

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

Det blir lysere og mildere ute. Barnehagen legger til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og vi bruker naturen aktivt også på vinteren. Aktivitetene er lekebaserte, barnas glede og trivsel rundt de vinterlige aktivitetene vektlegges, og vi tilrettelegger for mestring ut fra barnas kompetanse og utvikling.

Barnehagedagen er en landsomfattende markering og tema som skal være i fokus varierer fra år til år. Vi lærer om påsken og dens tradisjoner.

Vi går på sporejakt og de første trekkfuglene begynner å vise seg i slutten av mars. Det begynner å bli liv i skogen igjen.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenner og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehagen, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.

Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. «Rammeplanen, kap. 1.»

Naturen våkner til liv.

Vår, mai:

Norges nasjonaldag

Husdyr

Tur for å se på lam

Bestemor og bestefar dag (23.05)

Naturvern

Vennskap

Insekter

Tur til museum

Foreldremøte

SU møte

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Sykkeltur for skolebarn siste uken i mai. (sosialt samvær og selvstendighet)

Barnsmedvirkning

Mai måned er kalvingstid for reinen og sauene. Bli bevisst viktigheten med å holde naturen rundt oss fri for søppel.

Vi feirer Norges nasjonaldag.

Vi dra med de to minste gruppene for å se på lam, bli kjent med livet på bondegård.

Tilvenning for de som skal over på avdeling for store barn.

«Barnehagen skal møte barna med tillitt og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap.» Barnehageloven paragraf 1

Sommerbarnehage

Vårsommer, juni:

Tur til Sjøstrand (uke 22)

Grønnsuperdag

Vennskap

Laksefiske

Avslutning for skolebarn og foresatte, uke 23

Avslutning barnehage året, uke 22

Barn og seksualitet, (vi markerer Pride, Regnbuedag 27.06)

Sankthans

Sveriges nasjonaldag (06.06)

Russlands nasjonaldag (12.06)

Dugnad uke 24

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

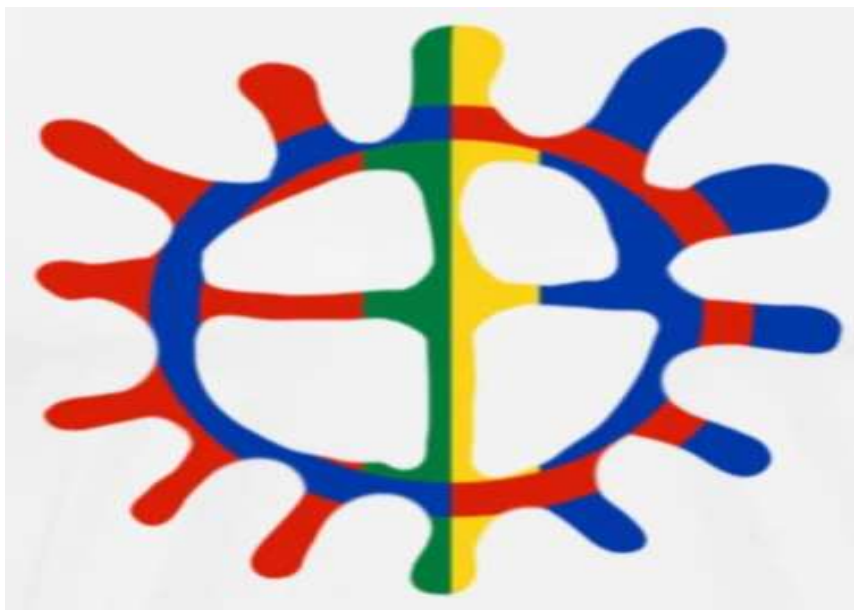
Vårblomstene begynner og spire og trærne våkner til liv.

Det er yrende liv i skogen, de fleste av dyrene har fått sine unger og vi finner mange spennende insekter og småkryp. I skogen er det fullt av markblomster i alle slags farger.

Bladene vokser helt ut, og vi lærer å kjenne de aller vanligste markblomstene og tresortene. Det er lyse dager og kvelder og midnatt solen gjør det lyst og trivelig hele døgnet.

Turen til sjøstrand gjør at vi kan bli kjent med og utforske livet i sjøen og i fjæra.

Tilvenning for de som skal over på avdeling for store barn.

Sommerbarnehage

Sommer, juli:

Forske og leke med vann

Husdyr

Insekter

Vennskap

USA nasjonaldag (04.07)

Fellesferie, barnehagen er stengt de to siste ukene i juli.

Matematikk i barnehagen (**hver uke**)

Steg for steg

Bravokort (**flere ganger i uken**)

Barnsmedvirkning

Sommerbarnehage, vi samarbeider på avdelingene slik at barna får gode dager i barnehagen. Vi har plaskebasseng på varme dager. Avdelingene slåes sammen.

«Barna skal få utfolde skaperglede undring og utforsking. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.» Barnehageloven Paragraf 1

VIKTIGE DATOER

- Planleggingsdager – 22.08 -23.08, 14.11, (**3 dager ikke klar**) (barnehagen holder da stengt)
- Sommer stengt i uke 29.og 30.